

SZKOŁA PODSTAWOWA

Propozycja prelekcji wraz z prezentacją na pierwsze (wrześniowe) spotkanie nauczyciela WDŹ z rodzicami

1. Przedstawienie siebie jako nauczyciela WDŹ; kompetencje:

- przygotowanie pedagogiczne,
- przygotowanie merytoryczno-dydaktyczne (ukończony 250-godzinny kurs kwalifikacyjny „wychowanie do życia w rodzinie” lub 350-godzinne studia podyplomowe albo studia: nauki o rodzinie). Te formy kształcenia dają uprawnienia do prowadzenia zajęć WDŹ.

2. Dlaczego zajęcia WDŹ są ważne?

/slajd 1/

Podstawowym zadaniem szkoły jest wyposażenie uczniów w wiedzę i przygotowanie do zdobycia określonego zawodu, jednak każdy rodzic życzyłby sobie również, aby szkoła włączyła się w proces wychowania, by jego dziecko bezpiecznie przeszło przez okres dzieciństwa i młodości.

Bezpiecznie – to znaczy:

- bez uzależnień od alkoholu, papierosów, narkotyków, Internetu i gier komputerowych,
- by umiało w swoim życiu dobrze i mądrze wybierać kolegów, koleżanki,
- by potrafiło nawiązywać relacje koleżeństwa i przyjaźni.

Te właśnie zagadnienia są uwzględnione w programie zajęć WDŹ.

Państwa dzieci niebawem wejdą w ważny okres życiowy nazywany adolescencją, czyli okresem dojrzewania. Nastąpi (może już nastąpiła?) tzw. burza hormonalna, a wraz z nią różne nastroje nastolatka – jego buntowniczość, czasem niepokoje... czy ze mną jest wszystko w porządku?

I tu jest zadanie dla dorosłych – głównie rodziców, ale także i szkoły: powinniśmy przygotować nasze nastolatki (już w wieku 11–12 lat) do nadchodzących zmian związanych z adolescencją, czyli dojrzewaniem.

/slajd 2/

Wszystkie te informacje będą przekazywane w kontekście rodziny obecnej i tej, którą kiedyś założy Państwa dziecko. Ważne jest, aby Państwo również rozmawiali ze swoimi dziećmi na te tematy i poruszali zagadnienia związane ze zmianami zachodzącymi w okresie dojrzewania.

***

Na lekcjach WdŹ będą prezentowane zagadnienia nt.:

- zmian fizycznych zachodzących w organizmie nastolatka i nastolatki,
- o zmianach natury psychicznej, emocjonalnej i społecznej,
- a także o problemach i niepokojach związanych z okresem dojrzewania.

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 1

Z najnowszych badań przeprowadzonych przez Instytut Badań Edukacyjnych (IBE)* na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej (lipiec 2015) wynika, że rodzice przyznają w uświadamianiu seksualnym

- I miejsce rodzinie
- II miejsce szkole.

<http://www.ibe.edu.pl/magazyn/materialy/IBE-raport-EKD.pdf>
Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 2

/slajd 3/

Dlaczego lekcje wychowania do życia w rodzinie znalazły swoje miejsce w nauczaniu szkolnym?

Szkoła przejmuje rolę wspomagającą rodziców w dziele wychowania, a problematyka związana z dojrzewaniem płciowym i seksualnością człowieka nierzadko sprawia rodzicom trudności.

Dyrektor każdej szkoły jest zobligowany do wdrożenia zajęć prorodzinnych, ponieważ art. 4 ust. Ustawy o planowaniu rodziny deleguje Ministra Edukacji do wprowadzenia problematyki dotyczącej seksualności człowieka.

Rola i zadania szkoły w wychowaniu prorodzinnym

Z mocy prawa (art. 4. Ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży z dnia 7 stycznia 1993 roku) Minister Edukacji Narodowej winien wdrożyć problematykę dot. wychowania seksualnego do nauczania szkolnego.

Szkoła satała się miejscem przekazywania wiedzy o ludzkiej płciowości, prokreacji, małżeństwie i rodzinie w ramach zajęć wychowania do życia w rodzinie.

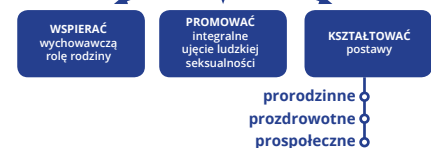
Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 3

/slajd 4/

Ważne są założenia, które Ministerstwo Edukacji Narodowej sformułowało wówczas, gdy przedmiot ten wchodził do polskich szkół. W rozporządzeniu MEN z 12 sierpnia 1999 roku podkreśla się, że przedmiot ma charakter prorodzinny, prozdrowotny, prospołeczny i wspiera wychowawczą rolę rodziny.

Rozporządzenie MEN z 12 sierpnia 1999 r.

Realizacja treści programowych zajęć powinna stanowić spójną całość z pozostałymi działaniami wychowawczymi szkoły a w szczególności

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 4

/slajd 5/

Trzeba także zauważyć znaczenie zajęć WDŻ dla szkolnego programu wychowawczego i profilaktycznego. Nasz przedmiot jest kompatybilny z tymi programami, wspiera je i uzupełnia.

Profilaktyka w programach wychowania do życia w rodzinie

Hasła programowe szeroko uwzględniają tematykę wychowawczą i profilaktyczną. Ich realizacja umożliwia wzmocnienie charakteru ucznia oraz pomoc w kształtowaniu prawidłowych relacji rodzinnych i społecznych.

rozporządzenie MEN 12.08.1999 r.

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 5

/slajd 6/

Jesteście Państwo zapewne zainteresowani, w jakim wymiarze godzin będzie ten przedmiot realizowany.

Przedmiot WDŻ jest o tyle specyficzny, że część zajęć odbywa się z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców. Trzeba przyznać, że uczniowie bardzo lubią takie właśnie lekcje, ponieważ czują się wówczas swobodniejsi i mogą pytać o różne sprawy, o które nie zapytaliby w grupie koedukacyjnej. Szkoła szanuje więc prawo każdego człowieka do intymności, a taka organizacja zajęć umożliwia jego realizację. W każdej klasie jest 9 lekcji wspólnych, a 5 lekcji w grupach jednopłciowych. Od klasy V do matury uczniowie mają po 14 godzin wychowania do życia w rodzinie w ciągu roku. Daje to razem, w całym cyklu kształcenia, 112 godzin lekcyjnych. Praktycznie w ciągu roku szkolnego zajęcia WDŻ są realizowane w ciągu jednego semestru.

Realizacja WDŻ: szkoła podstawowa (kl. V-VI), gimnazjum (kl. I-III), liceum, technikum, szkoła zawodowa (kl. I-III)

14 godzin rocznie dla ucznia, przy czym:

ŁĄCZNIE: szkoła podstawowa (2 lata x 14h) + gimnazjum (3 lata x 14h) + liceum (3 lata x 14h) = 112h WDŻ w cyklu nauczania

rozporządzenie MEN 12.08.1999 r.

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 6

/slajd 7/

Trzeba jeszcze kilka słów poświęcić zasadom wychowania rodzinnego. Polska szkoła respektuje niezbywalne prawo rodziców jako pierwszych i najważniejszych wychowawców swoich dzieci. Jeżeli rodzice nie mieliby zaufania do szkoły, do nauczyciela WDŻ i do programu realizowanego na tych lekcjach, to mają prawo nieposyłania dziecka na zajęcia. Należy wówczas złożyć u dyrektora szkoły pisemną rezygnację.

Mam jednak nadzieję, że zauważycie Państwo wagę naszych zajęć, ich rolę wychowawczą i wspierającą Was – rodziców. Edukacja prorodzinna w szkole nie budzi społecznego sprzeciwu, ponieważ towarzyszy naszym dzieciom w ich wzrastaniu i prowadzi je ku dojrzałemu człowieczeństwu.

Zasady wychowania prorodzinnego

Wychowanie prorodzinne w szkole nie może abstrahować od zasad, norm i wartości przekazywanych w rodzinie. Dlatego rozporządzenie MEN respektuje niezbywalne prawo rodziców jako pierwszych wychowawców swoich dzieci. (art. 48 Konstytucji RP)

Przedmiot jest obligatoryjny do wdrożenia w każdej szkole, ale rodzic ma prawo odmowy (nieposyłania dziecka na zajęcia).

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 7

3. Główne cele lekcji WDŻ

/slajd 8/

Pragniemy pomóc Państwu dzieciom w harmonijnym, spokojnym i prawidłowym rozwoju. Na rozwój fizyczny nie mamy większego wpływu, chociaż też będzie mowa o prawidłowym odżywianiu, higienie, potrzebie snu i odpoczynku, ale na naszych zajęciach akcentuje się głównie problem budowania właściwych relacji.

I wreszcie zagadnienie trudne, ale potrzebne, tj. budzenie u Waszych dzieci ostrożności w relacjach z ludźmi, których nie znają – czy to w realnej rzeczywistości, czy w Internecie.

Nie chodzi o to, by niepokoić czy straszyć dzieci, ale o ograniczone zaufanie i czujność w sprawach najintymniejszych. O tym także będzie mowa na lekcjach WDŻ.

***

Dwa rodzaje edukacji seksualnej (A i B)

Nasze zajęcia będą wspierały Państwa – jako rodziców. Zajęcia WDŻ to nie jest hedonistyczna, permissywna edukacja seksualna, która miałaby demoralizować uczniów. Treści programowe są dostosowane do wieku i rozwoju dzieci oraz ich możliwości percepcyjnych (edukacja seksualna typu A). To zrozumiałe, że możecie Państwo mieć obawy i wątpliwości, ponieważ w wielu krajach zachodnich, np. w Niemczech, Szwecji czy Wielkiej Brytanii, rodzice nie mają wpływu na kształt zajęć. W tych krajach sugestie rodziców, a nawet ich protesty nie są brane pod uwagę, wręcz ignorowane, chociaż szkolne programy bywają wręcz szokujące, czasami demoralizujące.

W Polsce – dopóki istnieją prorodzinne programy i podręczniki – nie powinniście się Państwo obawiać.

***

Będę wdzięczna/y za sugestie, inicjatywy i Państwa opinie. Proponuję zapoznanie się z podręcznikami do WDŻ, ćwiczeniami dla uczniów i pomocami dydaktycznymi.

(Prowadzący rozdaje te materiały rodzicom; można także przekazać wszystkim rodzicom ksero podstawy programowej WDŻ dla uczniów szkoły podstawowej).

***

4. Prośba skierowana do rodziców o wypowiedź i wspólną decyzję dotyczącą pytań dzieci na lekcjach WDŻ.

– Czy pozwolą mi Państwo, jako nauczycielowi WDŻ, aby udzielać na forum klasy odpowiedzi na wszystkie pytania zadawane przez dzieci? Dlaczego o to pytam? Otóż mogą pojawić się „śmiałe”, kłopotliwe pytania, wykraczające poza program WDŻ, więc niektórzy rodzice mogliby nie życzyć sobie, aby ich dziecko dowiadywało się w szkole o sprawach np. dotyczących seksualności ludzi dorosłych. W tej sytuacji są dwie możliwości:

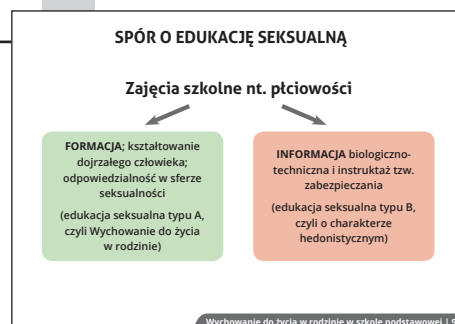
- 1) jeśli Państwo wyrażą zgodę, będę odpowiadać na wszystkie pytania dzieci – na forum klasy; oczywiście w sposób jak najbardziej delikatny i z dużym stopniem ogólności, informując, że w przyszłości, tj. w gimnazjum i liceum dowiedzą się na ten temat więcej.

Cele zajęć WDŻ w szkole podstawowej:

- ukazanie wartości rodziny w życiu osobistym człowieka
- kształtowanie empatii zarówno w rodzinie, jak i poza nią;
- umiejętność komunikacji i rozwiązywania konfliktów rówieśniczych i rodzinnych;
- znalezienie dobrych kolegów i przyjaciół.

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 8

Dziękuję za uwagę

Wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej | 10

2) moje odpowiedzi będą udzielane indywidualnie – tylko dla dziecka zadającego pytanie, np. po lekcji.

Nauczyciel zapisuje wniosek z debaty rodziców, aby wiedzieć, jak w danej klasie traktować problem trudnych pytań dzieci.

***

5. Zakończenie

Jeszcze raz pragnę podkreślić, że moim zadaniem jest pomóc Państwu, by Wasze dzieci mogły bezpiecznie przejść przez niełatwy okres młodości. Niełatwy szczególnie dziś, kiedy mamy wielu „konkurentów” w telewizji, Internecie, reklamach, a nawet czasopismach młodzieżowych. Nie możemy odgrodzić dziecka od tego, co niesie współczesność, trzeba więc nauczyć je rozwagi, mądrości, aby samo umiało w życiu wybierać, co ważne i wartościowe, by umiało kochać, a w przyszłości spełniło się w szczęśliwej rodzinie.

Zaproszenie do współpracy i współdziałania rodziców w programowaniu zajęć, np. uwzględnienie sugestii dotyczących tematów lekcji; odpowiedzi na pytania zadawane przez rodziców itp.

Podziękowanie rodzicom za udział w spotkaniu.